

KINH NGHIỆM CỦA TỈNH GIA LAI VỀ PHÁT HUY NGUỒN LỰC TÔN GIÁO và một số gợi mở đối với các tỉnh Tây Nguyên

TS TRẦN THỊ HẰNG

Học viện Chính trị khu vực III

1. Khái quát về tình hình tôn giáo và việc phát huy nguồn lực tôn giáo ở tỉnh Gia Lai

Trên địa bàn tỉnh Gia Lai hiện nay có 14 tổ chức tôn giáo đang hoạt động với 412.055 tín đồ; chiếm 28% dân số toàn tỉnh, với 343 chức sắc, 1.528 chức việc và 510 nhà tu hành¹. Với lực lượng tín đồ, chức sắc chiếm 28% dân số của tỉnh, các tôn giáo đã và đang có ảnh hưởng không nhỏ đến nhiều lĩnh vực của đời sống người dân nơi đây.

Trong những năm qua, với sự chủ động của hệ thống chính trị các cấp, tỉnh Gia Lai đã phát hiện, khơi dậy, có phương thức, biện pháp tác động phù hợp nên đã phát huy tốt nguồn lực của các tôn giáo, tổ chức tôn giáo phục vụ đắc lực nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trên địa bàn tỉnh. Điều này thể hiện ở hai góc độ: hoạt động tôn giáo ở tỉnh Gia Lai thời gian qua khá ổn định, đúng pháp luật; đồng thời các tôn giáo tham gia có hiệu quả vào các hoạt động xã hội.

Nhìn chung, chức sắc, chức việc tín đồ các tôn giáo trên địa bàn tỉnh Gia Lai luôn tin tưởng, đồng thuận và thực hiện tốt các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tích cực hưởng ứng các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động do Mặt trận Tổ quốc (MTTQ) Việt Nam các cấp chủ trì, phát động, góp phần vào sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Chỉ tính riêng trong năm 2021, chức sắc các tôn giáo cùng với các tín đồ và doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Gia Lai đã ủng hộ trên 9,5 tỷ đồng² cho quỹ

Vì người nghèo của tỉnh để xây mới 149 căn nhà “Đại đoàn kết”, sửa chữa 71 căn nhà; hỗ trợ sinh kế cho các hộ nghèo phát triển sản xuất, khám chữa bệnh, học sinh học tập và chăm lo cho người nghèo và các gia đình chính sách nhân dịp lễ, Tết, góp phần đảm bảo an sinh xã hội tại địa phương; tạo nguồn lực giảm nghèo bền vững, xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh.

Đặc biệt, trước tình hình dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, hưởng ứng lời kêu gọi của Ủy ban MTTQ của tỉnh, các tổ chức và chức sắc các tôn giáo đã tổ chức nhiều hoạt động thiết thực, ý nghĩa như vận động ủng hộ Quỹ vắc-xin với số tiền trên 175 triệu đồng; ủng hộ lương thực, thực phẩm và các nhu yếu phẩm thiết yếu cho các hộ khó khăn bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19; các khu cách ly tập trung; lực lượng tuyến đầu chống dịch... với số tiền trên 8,5 tỷ đồng; vận động các cơ sở thờ tự, tín đồ các tôn giáo ủng hộ rau, củ, quả cho người dân TP. Hồ Chí Minh và các tỉnh phía Nam với tổng trị giá trên 800 triệu đồng³.

Đối với Phật giáo, phát huy truyền thống đồng hành cùng dân tộc, thời gian qua, Giáo hội Phật giáo tỉnh Gia Lai luôn tích cực trong các phong trào hoạt động nhân đạo, từ thiện, thu hút đông đảo tăng ni, phật tử tham gia với tinh thần tương thân, tương ái, đóng góp cho công tác an sinh xã hội của tỉnh. Phật giáo tỉnh Gia Lai đã triển khai các hoạt động giúp người nghèo, người neo đơn, tàn tật, cứu trợ đồng bào vùng bị thiên tai bão lụt, đồng bào dân tộc thiểu

số (DTTS) vùng sâu, vùng xa về lương thực, thực phẩm, thuốc chữa bệnh, xây nhà tình nghĩa, đào giếng nước sạch cho đồng bào DTTS, khám bệnh phát thuốc cho bà con... mỗi năm, trị giá hoạt động gần 10 tỉ đồng⁴.

Đối với Công giáo: Các Giáo xứ, Giáo họ trên địa bàn tỉnh Gia Lai đều tích cực hưởng ứng tham gia trong các hoạt động từ thiện - nhân đạo. Riêng trong năm 2021, dưới sự điều hành của linh mục Ngô Phan Đình Phục, Giáo xứ Mẹ vô nhiễm (phường Hoa Lư, TP. Pleiku) đã tích cực cùng với địa phương triển khai các hoạt động từ thiện nhân đạo, góp phần phòng - chống dịch Covid-19. Thông qua linh mục, bà con giáo dân ở các giáo xứ trong tỉnh và các nhà hảo tâm đã tham gia ủng hộ lương thực, thực phẩm và nhu yếu phẩm để hỗ trợ cho TP. Hồ Chí Minh; đồng thời ủng hộ thuốc, vật tư y tế cho các điểm cách ly tập trung của tỉnh. Tổng giá trị các hoạt động này lên đến hơn 1 tỷ đồng⁵. Bà con theo đạo Công giáo trong các xứ, họ đạo tại tỉnh Gia Lai luôn vận động con em trong họ và tạo mọi điều kiện cho con em trong độ tuổi đến trường học, vận động bà con giáo dân xây dựng quỹ khuyến học, đóng góp ngày công, vật liệu làm mới, sửa chữa trường, lớp học, nhà ở cho giáo viên. Đặc biệt, đối với học sinh ở bậc mầm non, bậc tiểu học, phong trào khuyến học, khuyến tài được các vị chức sắc, chức việc và bà con giáo dân nhiệt tình hưởng ứng. Trong đó, Cộng đoàn Phao lô Phú Bôn đã tiếp nhận khoảng 50 em là người đồng bào DTTS trên địa bàn thị xã và địa bàn các huyện Ia Pa, Phú Thiện, Krông Pa thuộc diện hộ nghèo, hộ có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, không có điều kiện đi học, về tập trung học tại tu viện. Vào các dịp hè tổ chức các lớp bồi dưỡng, phụ đạo cho các em từ lớp 1 đến lớp 5 khoảng 120 em...

Hưởng ứng cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”, đồng bào Công giáo nói chung và các giáo xứ, giáo họ ở tỉnh Gia Lai đã tích cực tham gia xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh bằng các hoạt động như tự nguyện hiến hàng trăm m² đất, góp nhiều ngày công, tháo dỡ hàng ngàn mét rào, cây ăn quả... Điển hình như bà con giáo dân thôn Châu Khê, thôn Đăk Yă - huyện Mang Yang quyên góp hơn 350 ngày công và

hiến 120m² đất xây dựng đường bê tông; giáo dân TP. Pleiku đã hiến đất, đóng góp hơn 3.700 ngày công và hơn 1.3 tỷ đồng xây dựng nông thôn mới.

Bên cạnh đó, với hệ thống triết lý, giáo lý, giáo luật và những điều răn giới cấm được các chức sắc, chức việc, nhà tu hành của các tôn giáo trên địa bàn tỉnh Gia Lai đã truyền bá cho tín đồ để điều chỉnh hành vi ý thức, hành vi của tín đồ và được tín đồ tin theo một cách tự nguyện, tự giác đã tạo nên những giá trị tinh thần rất riêng của tôn giáo, đã dẫn tác động và ảnh hưởng tích cực đến đời sống của người dân trên địa bàn tỉnh nói chung, người dân vùng đồng bào các dân tộc thiểu số nói riêng cũng như tín đồ của tổ chức tôn giáo.

2. Những kinh nghiệm trong phát huy nguồn lực tôn giáo tại tỉnh Gia Lai

Để đạt được những kết quả như trên, trong thời gian qua, tỉnh Gia Lai đã triển khai đồng bộ nhiều biện pháp, cụ thể:

Thứ nhất, quán triệt đầy đủ các quan điểm của Đảng, chính sách của Nhà nước trong công tác tôn giáo

Trong thời gian qua, công tác tôn giáo được cấp ủy Đảng, chính quyền tỉnh Gia Lai quan tâm, chỉ đạo, quán triệt thực hiện đầy đủ, nghiêm túc các quan điểm của Đảng và những chính sách của Nhà nước đối với tôn giáo.

Xác định nội dung cốt lõi của công tác tôn giáo là công tác vận động quần chúng, những năm qua, công tác tôn giáo ở Gia Lai không chỉ dừng lại ở việc tuyên truyền, vận động đồng bào các tôn giáo và nhân dân thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo và công tác tôn giáo, mà còn tăng cường tập hợp, vận động đồng bào các tôn giáo tích cực tham gia các phong trào thi đua yêu nước, “sống tốt đời đẹp đạo”. Công tác xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở vùng có đạo, việc kết nạp đảng viên là tín đồ tôn giáo và việc tham gia sinh hoạt tôn giáo của các đảng viên là tín đồ tôn giáo luôn được các ngành, các cấp địa phương quan tâm, chú trọng. Hiện tỉnh Gia Lai có 1.190 đảng viên là tín đồ các tôn giáo (chiếm 1,89 % số lượng đảng viên toàn tỉnh, đang sinh hoạt tại 21 đảng bộ trực thuộc)⁶. Bên cạnh đó, công tác xây dựng lực lượng cốt cán, người có uy tín trong đồng bào các tôn giáo cũng được quan tâm.

Đề công tác vận động đồng bào các tôn giáo thật sự hiệu quả, đi vào chiều sâu, việc chăm lo cho đời sống vật chất và tinh thần của đồng bào luôn được cấp ủy, chính quyền và cả hệ thống chính trị các cấp ở Gia Lai quan tâm thực hiện. Các chương trình, dự án phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào các DTTS, đồng bào các tôn giáo được tỉnh tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả. Nhờ đó, tình hình kinh tế - xã hội vùng đồng bào các tôn giáo có nhiều chuyển biến tích cực. Nếu như đầu năm 2015, toàn tỉnh Gia Lai có 64.087 hộ nghèo, chiếm 19,71% thì đến cuối năm 2021, tỷ lệ hộ nghèo toàn tỉnh chỉ còn 3,96% với 14.943 hộ nghèo. Tỷ lệ hộ nghèo DTTS trong tổng số hộ DTTS giảm từ 40,18% thời điểm cuối năm 2015 xuống còn 8,18% thời điểm cuối năm 2021, bình quân mỗi năm giảm còn 5,33⁷. Kết quả đó đã góp phần xây dựng, củng cố niềm tin của đồng bào các tôn giáo vào Đảng, Nhà nước, cấp ủy, chính quyền các cấp địa phương.

Bên cạnh đó, hằng năm, gắn với thực hiện nhiệm vụ chung, cấp ủy các cấp chỉ đạo chính quyền thành lập các đoàn khảo sát, kiểm tra, đánh giá kết quả thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về công tác tôn giáo.

Có thể thấy, việc cụ thể hóa thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về giải quyết các nhu cầu tín ngưỡng, tôn giáo đã tạo thuận lợi cho tổ chức tôn giáo, các cơ sở tín ngưỡng hoạt động theo đúng quy định; chức sắc, chức việc, nhà tu hành, tín đồ các tôn giáo an tâm, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, sống “tốt đời, đẹp đạo”, tích cực tham gia vào các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động.

Thứ hai, thường xuyên tổ chức gặp mặt, trao đổi với chức sắc, xây dựng mối quan hệ tốt đẹp với các tôn giáo

Kinh nghiệm quan trọng để phát huy nguồn lực của tôn giáo là xây dựng mối quan hệ thân thiện, cởi mở giữa cấp ủy, chính quyền các cấp với các tổ chức tôn giáo. Chính quyền tỉnh Gia Lai thường xuyên gặp gỡ, đối thoại với các chức sắc, lãnh đạo các tổ chức tôn giáo, nắm bắt tâm tư, nguyện vọng giáo dân để giải quyết thấu đáo cũng như kịp thời ngăn chặn các hành vi lợi dụng tự do tín ngưỡng tôn

giáo để xuyên tạc, chống phá Nhà nước. Chính quyền các cấp tỉnh Gia Lai đã làm tốt công tác nắm và tranh thủ chức sắc tôn giáo, người có uy tín, già làng, trưởng thôn, trưởng dòng họ, nhằm tạo sự đồng thuận trong việc giải quyết các vấn đề về tôn giáo, đây cũng là một trong những yếu tố quyết định sự thành công trong công tác tôn giáo.

Đồng thời, để góp phần làm tăng khối đại đoàn kết toàn dân, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn, các cấp chính quyền cơ sở cũng thường xuyên tổ chức các cuộc họp để nắm bắt tâm tư nguyện vọng của bà con giáo dân. Kịp thời phản ánh, tham mưu cho cơ quan các cấp giải quyết những khó khăn, vướng mắc của người dân trong địa bàn. Trực tiếp tham gia vào việc giải quyết những mâu thuẫn, bức xúc của người dân.

Trong những dịp lễ trọng đại của các tôn giáo, lãnh đạo tỉnh, các ban, ngành đều đi thăm các cơ sở tôn giáo; gặp gỡ, trao đổi, lắng nghe ý kiến, nguyện vọng của nhân dân, của chức sắc, chức việc, nhà tu hành và đồng bào có đạo để kịp thời phản ánh, kiến nghị với cấp ủy, chính quyền quan tâm giải quyết.

Nhờ đó, từ một địa phương có tình hình tôn giáo hết sức phức tạp, là địa bàn trọng điểm lợi dụng tôn giáo của các thế lực thù địch, tình hình an ninh trật tự tại tỉnh Gia Lai hiện nay cơ bản ổn định. Điển hình như ở xã Hà Bàu, huyện Đăk Đoa, trước đây là nơi tình trạng tôn giáo diễn biến hết sức phức tạp, thì nay hoạt động tín ngưỡng đã đi vào nề nếp.

Thứ ba, thường xuyên tổ chức các hội nghị tuyên truyền, phổ biến chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo, vận động đồng bào tôn giáo thực hiện đoàn kết tôn giáo, dân tộc

Ban Tôn giáo tỉnh Gia Lai thường xuyên phối hợp với Ban Tôn giáo Chính phủ, các cơ quan liên quan tổ chức các hội nghị phổ biến pháp luật về tôn giáo cho chức sắc, chức việc, nhà tu hành của 5 tôn giáo, gồm Phật giáo, Công giáo, Tin Lành, Cao Đài, Baha'i và triển khai môn học Lịch sử Việt Nam, Pháp luật Việt Nam cho các tổ chức Tôn giáo trên địa bàn tỉnh. Theo đó, các nội dung tuyên truyền, phổ biến tập trung là luật, nghị định và các văn bản hướng dẫn có liên quan về tín ngưỡng, tôn giáo; quy định của pháp luật về đất đai, xây dựng và kiến trúc quốc phòng an ninh có liên quan đến tín ngưỡng tôn

giáo. Qua đó tranh thủ sự đồng tình, ủng hộ của các tổ chức tôn giáo đối với chính sách, pháp luật của Nhà nước, đặc biệt là chính sách đoàn kết dân tộc - tôn giáo, giúp họ nhận rõ âm mưu của các thế lực xấu lợi dụng tôn giáo chống phá đất nước. Từ đó, tạo sự thống nhất trong nội bộ và sự đồng thuận ngoài xã hội.

Mặt khác, Ban Tôn giáo tỉnh cũng thường xuyên phối hợp với Công an tỉnh, Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh đề vận động, tuyên truyền, đấu tranh xóa bỏ tà đạo “Hà Môn”, “Tin Lành Đê-ga” và các hiện tượng tôn giáo mới gây phức tạp ảnh hưởng đến tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn.

Chính quyền tỉnh Gia Lai rất quan tâm thực hiện phương châm tuyên truyền, vận động chức sắc, tín đồ tôn giáo xây dựng khối đoàn kết dân tộc, đoàn kết tôn giáo, không chỉ bằng lời nói, mà còn thông qua những việc làm cụ thể, nhất là chăm lo đời sống vật chất và tinh thần của đồng bào. Từ đó, chức sắc, tín đồ tôn giáo thêm phấn khởi, tin tưởng vào công cuộc đổi mới đất nước, vào chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước, đồng thuận, đoàn kết cùng chính quyền và các tầng lớp nhân dân phấn đấu xây dựng cuộc sống tốt đẹp.

Thứ tư, phát huy vai trò tôn giáo trong thực hiện các phong trào thi đua yêu nước, xây dựng nông thôn mới

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc tỉnh và các sở, ngành trong tỉnh Gia Lai đã tích cực phát huy vai trò của chức sắc, tín đồ tôn giáo tham gia các phong trào thi đua yêu nước, như “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”; cuộc vận động “Làm thay đổi nếp nghĩ, cách làm trong đồng bào DTTS để từng bước vươn lên thoát nghèo bền vững”. Các cuộc vận động đã được các tổ chức tôn giáo, chức sắc, chức việc và tín đồ trong các tôn giáo tích cực hưởng ứng, giúp nhau phát triển kinh tế, xóa đói giảm nghèo; tham gia các hoạt động bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu; xây dựng khu dân cư tự quản về bảo vệ môi trường, thường xuyên tuyên truyền vận động các tín đồ thực hiện nếp sống văn minh, hạn chế sử dụng túi ni lông, chai nhựa, phân loại rác thải, bảo vệ rừng; xây dựng “Khu dân cư không có tội phạm và tệ nạn xã hội”; “Gia đình Công giáo gương mẫu”, góp phần

trong công tác phòng ngừa, đấu tranh phòng chống tội phạm và tệ nạn xã hội trên địa bàn tỉnh. Tích cực tham gia các hoạt động giáo dục, y tế, dạy nghề; tổ chức tốt các hoạt động từ thiện, nhân đạo như tham gia ủng hộ Quỹ “Vì người nghèo” và các hoạt động an sinh xã hội... Qua đó, tăng cường tinh thần đoàn kết, ý thức trách nhiệm của các chức sắc, tín đồ tôn giáo đối với việc thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng - an ninh, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc trên địa bàn tỉnh.

3. Một số gợi mở cho các tỉnh Tây Nguyên trong việc phát huy nguồn lực tôn giáo

Để phát huy tối đa nguồn lực của tôn giáo, các tỉnh Tây Nguyên cần quan tâm một số vấn đề sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức cho các chủ thể về nguồn lực tôn giáo và phát huy nguồn lực tôn giáo

Nội dung nâng cao nhận thức về nguồn lực tôn giáo và phát huy nguồn lực tôn giáo ở các tỉnh Tây Nguyên gồm nhiều vấn đề liên quan đến tôn giáo, công tác tôn giáo, như nhìn nhận khách quan về sự tồn tại, biến đổi, tác động của tôn giáo trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc ở Việt Nam nói chung, ở các tỉnh Tây Nguyên nói riêng; nhận thức sâu sắc quan điểm, chính sách của Đảng, Nhà nước, cấp ủy, chính quyền, đoàn thể ở các tỉnh Tây Nguyên về tôn giáo, công tác tôn giáo và phát huy nguồn lực tôn giáo trong tình hình mới.

Cần có sự thống nhất nhận thức của toàn hệ thống chính trị trên cơ sở thấm nhuần các chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo và công tác tôn giáo trong tình hình mới. Sự thống nhất về nhận thức chính là cơ sở để triển khai có hiệu quả công tác tôn giáo, tuyên truyền, vận động đồng bào các tôn giáo và nhân dân thực hiện tốt những chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước.

Biện pháp nâng cao nhận thức cho các chủ thể về nguồn lực tôn giáo và phát huy nguồn lực tôn giáo ở tỉnh Tây Nguyên hiện nay phải toàn diện, đồng bộ, nhiều khâu như: tăng cường mở các lớp tập huấn, bồi dưỡng cho các đối tượng về chủ trương, chính sách, pháp luật liên quan đến tôn giáo và công tác tôn giáo nói chung, trên địa bàn tỉnh Tây Nguyên nói riêng; đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học,

có nhiều công trình nghiên cứu về các vấn đề liên quan đến tôn giáo ở tỉnh Tây Nguyên.

Thứ hai, thực hiện có hiệu quả công tác quản lý nhà nước về tôn giáo

Công tác quản lý nhà nước về tôn giáo muốn đạt hiệu quả tốt, trước hết cần nắm chắc tình hình tôn giáo ở địa phương, thường xuyên tiếp xúc, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của chức sắc, người đứng đầu các tổ chức tôn giáo, qua đó, một mặt, tạo sự đồng thuận trong việc giải quyết các vấn đề tôn giáo; mặt khác, kiên quyết đấu tranh với những hành vi lợi dụng tôn giáo, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân. Tập trung xem xét, giải quyết các vấn đề về nhà, đất liên quan đến tôn giáo theo đúng tinh thần Chỉ thị số 1940/CT-TTg, ngày 31-12-2008, của Thủ tướng Chính phủ và theo quy định của pháp luật hiện hành; việc thành lập, chia tách tổ chức tôn giáo cơ sở và tổ chức tôn giáo trực thuộc cần được giải quyết theo đúng quy định của Luật Tín ngưỡng, tôn giáo. Tiếp tục triển khai thực hiện tốt Chỉ thị số 01/2005/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ...

Đặc biệt, trong công tác tôn giáo, cần thấm nhuần quan điểm “Nội dung cốt lõi của công tác tôn giáo là công tác vận động quần chúng”. Vì vậy, việc tuyên truyền, vận động đồng bào các tôn giáo không thể chỉ bằng lời nói, mà còn phải thông qua những hành động cụ thể, nhất là việc chăm lo đời sống vật chất và tinh thần của đồng bào. Có như vậy, đồng bào các tôn giáo mới thêm phấn khởi, tin tưởng vào công cuộc đổi mới đất nước, vào chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, đồng thuận, đoàn kết cùng chính quyền và các tầng lớp nhân dân phấn đấu xây dựng cuộc sống tốt đẹp cho bản thân, gia đình và đóng góp được nhiều nhất cho xã hội.

Để làm tốt công tác tôn giáo không thể không quan tâm đến việc không ngừng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức làm công tác tôn giáo. Hiệu quả của công tác tôn giáo phụ thuộc rất lớn vào chất lượng, năng lực hoạt động của đội ngũ cán bộ, công chức làm công tác này. Những kết quả tích cực trong công tác tôn giáo ở các tỉnh Tây Nguyên những năm qua cho thấy, sự nỗ lực, cố gắng không ngừng của đội ngũ cán bộ, công chức làm công tác tôn giáo đã góp phần rất quan trọng vào những kết quả đó. Các tỉnh Tây Nguyên cần tiếp tục

phối hợp với Ban Tôn giáo Chính phủ tổ chức các lớp bồi dưỡng, tập huấn nghiệp vụ công tác tôn giáo cho đội ngũ cán bộ, công chức làm công tác tôn giáo; quan tâm đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ này thông qua thực tiễn công tác, trong đó chú trọng việc khuyến khích họ học tiếng DTTS, đi thực tế ở vùng đồng bào các tôn giáo có nhiều người thuộc DTTS, qua đó giúp họ thêm gần gũi, gắn bó, hiểu rõ phong tục tập quán của đồng bào để tuyên truyền, vận động có hiệu quả.

Thứ ba, giải quyết vấn đề tôn giáo phải trên cơ sở vấn đề dân tộc

Tăng cường đầu tư phát triển kinh tế vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới, vùng căn cứ cách mạng, vùng có đông đồng bào theo đạo để từ đó góp phần phát triển đời sống văn hóa, tinh thần của Nhân dân. Để có điều kiện chăm lo cho đời sống của đồng bào các tôn giáo nói riêng, nhân dân địa phương nói chung, việc triển khai thực hiện tốt các chương trình phát triển kinh tế - xã hội là rất quan trọng, đồng thời cần đẩy mạnh đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng, thực hiện chương trình giảm nghèo bền vững, nâng cao trình độ dân trí, nhất là ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn và vùng đồng bào các tôn giáo.

Thường xuyên bám sát cơ sở, nắm bắt và giải quyết kịp thời những vướng mắc nảy sinh; xóa bỏ định kiến, tăng cường mối quan hệ gần gũi với người đứng đầu giáo hội để hướng dẫn họ thực hiện theo quy định của pháp luật. Xử lý nghiêm và kịp thời đối với những hoạt động tôn giáo trái pháp luật.

Thứ tư, việc xây dựng, củng cố hệ thống chính trị ở cơ sở vững mạnh là yếu tố rất quan trọng để làm tốt công tác tôn giáo, đặc biệt là ở vùng đồng bào các tôn giáo. Theo đó, cần phát huy vai trò hạt nhân chính trị của các tổ chức cơ sở đảng trong lãnh đạo, đoàn kết nhân dân, đồng thời tăng cường sự phối hợp giữa cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội ở cơ sở trong vận động đồng bào các tôn giáo thực hiện đúng các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo và công tác tôn giáo. Khi các tổ chức trong hệ thống chính trị ở cơ sở đều vững mạnh thì sẽ làm tốt việc phối hợp nắm bắt, bám sát các diễn biến tình hình tôn giáo ở địa

phương để vừa có thể tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc phát sinh trong tổ chức và hoạt động của các tôn giáo từ cơ sở, giải quyết hợp tình, hợp lý những nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của các tổ chức, cá nhân tôn giáo, vừa phát hiện, ngăn chặn kịp thời các hoạt động truyền đạo trái pháp luật và đấu tranh làm thất bại âm mưu của các thế lực thù địch, không để họ lợi dụng các vấn đề tôn giáo gây mất ổn định an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội, ảnh hưởng đến khối đại đoàn kết toàn dân.

Tóm lại, việc nhận thức một cách đúng đắn, đầy đủ về nguồn lực tôn giáo sẽ là cơ sở để các cấp chính quyền trên địa bàn các tỉnh Tây Nguyên tăng cường công tác quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo nói chung và đối với các nguồn lực tôn giáo nói riêng qua đó tạo điều kiện để phát huy hơn nữa những đóng góp các nguồn lực tôn giáo trong quá trình xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội các tỉnh Tây Nguyên ngày càng phát triển và mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc.

1. UBND tỉnh Gia Lai: *Báo cáo tình hình, công tác tôn giáo năm 2021 và nhiệm vụ công tác tôn giáo năm 2022*, Gia Lai, 2021.
- 2, 3. Ngọc Anh: *Đồng bào các tôn giáo tỉnh Gia Lai thực hiện tốt các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động*, <http://mattran.org.vn/dan-toc-ton-giao/dong-bao-cac-ton-giao-tinh-gia-lai-thuc-hien-tot-cac-phong-trao-thi-dua-yeu-nuoc-cac-cuoc-van-dong-42897.html>.
4. Thanh Nhật: *Đồng bào tôn giáo chung sức vì sự phát triển của tỉnh*, <https://gialai.gov.vn/tin-tuc/dong-bao-ton-giao-chung-suc-vi-su-phat-trien-cua-tinh.72605.aspx>.
5. *Đồng bào công giáo hưởng ứng phong trào thi đua yêu nước*, <https://www.gialai.gov.vn/tin-tuc/-dong-bao-cong-giao-huong-ung-phong-trao-thi-dua-yeu-nuoc.72966.aspx>
6. <https://thongtintuyengiaogialai.vn/Default.asp?655=5&658=96&657=9489&654=4>, truy cập ngày 4-11-2022.
7. Mai Đào: *Giai đoạn 2016 - 2021: tỷ lệ hộ nghèo toàn tỉnh giảm 15,75%*, <https://gialai.gov.vn/tin-tuc/giai-doan-2016-2021-ty-le-ho-ngheo-toan-tinh-giam-1575.72178.aspx>.

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG...

Tiếp theo trang 34

Sau Đại hội XIII của Đảng, Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị ban hành nhiều nghị quyết, kết luận, chỉ thị, quy định về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, trong đó đặc biệt là Kết luận số 01-KL/TW ngày 18-5-2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; Kết luận số 21-KL/TW ngày 25-10-2021 của Ban Chấp hành Trung ương về “Đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá”; Quy định số 37-QĐ/TW ngày 25-10-2021 của Ban Chấp hành Trung ương ban hành về những điều đảng viên không được làm; Nghị quyết số 21-NQ/TW ngày 16-6-2022 của Ban Chấp hành Trung ương về tăng cường củng cố, xây dựng tổ chức cơ sở đảng và nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên trong giai đoạn mới.

Có thể nói, những chỉ thị, quy định, nghị quyết trên cho thấy tầm quan trọng đặc biệt của công tác xây dựng Đảng về đạo đức nói chung, cũng như sự cần thiết xây dựng chuẩn mực đạo đức của đội ngũ cán bộ,

đảng viên phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ cách mạng trong giai đoạn mới. Hiện nay, trước sự biến động phức tạp của tình hình thế giới và trong nước trên các lĩnh vực khác nhau của đời sống xã hội, để thực hiện thắng lợi sự nghiệp đổi mới đất nước, không ngừng xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, đặt ra yêu cầu cấp thiết về xây dựng các chuẩn mực đạo đức của cán bộ, đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb CTQG, H, 2011, t. 9, tr. 508; t. 5, tr. 292; t. 6, tr. 16; t. 15, tr. 622; t. 6, tr. 117; t. 14, tr. 619; t. 15, tr. 672.
- 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Nxb CTQG, H, 2002, t. 47, tr. 461; t. 54, tr. 246; t. 56, tr. 333 - 334; t. 58, tr. 60; t. 60, tr. 155; tr. 223; t. 65, tr. 350.
12. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XI*, Nxb CTQG, H, 2012, tr. 22.
- 16, 17. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb CTQG, H, 2016, tr. 187, tr. 202, tr. 37.
- 19, 20, 21. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t. 1, Nxb CTQG - ST, H, 2021, tr. 183, tr. 180, tr. 184.